

NOTAT

Sikkerhedsstyrelsen
22. juni 2005

Redegørelse om Sikkerhedsstyrelsens handlinger og bevæggrunde for disse i forbindelse med fyrværkeriulykken i Seest

Resume

I forbindelse med overdragelsen af dele af fyrværkeriområdet til Sikkerhedsstyrelsen præsenterede Beredskabsstyrelsen i efteråret 2003 et ændringsforslag til fyrværkeribekendtgørelsen, bl.a. indeholdende nye konstruktionsforskrifter. Sikkerhedsstyrelsen besluttede i februar 2004, at sammentænke den foreslåede ændringer af fyrværkeribekendtgørelsen med udkast til en EU forordning, som på det tidspunkt forventedes at kunne implementeres i 2005/2006. Denne beslutning var efter Sikkerhedsstyrelsens opfattelse korrekt, idet det foreliggende bekendtgørelsesforslag ikke var foreneligt med de kommende europæiske standarder på centrale punkter. Dertil kom, at Sikkerhedsstyrelsens akutte sikkerhedsmæssige prioriteringer efter nytåret 2003/2004 med bl.a. tre dødsfald krævede, at ressourcerne blev allokeret til bekæmpelse af illegalt fyrværkeri, forbedring af forbrugernes uforsigtige adfærd og forbedret samarbejde i EU. Afgørende for denne beslutning var yderligere det forhold, at Sikkerhedsstyrelsen ikke havde viden om, at hurtig ikraftsættelse af Beredskabsstyrelsens forslag til ændringerne skulle være påkrævet på grund af akutte sikkerhedsmæssige problemer.

Sikkerhedsstyrelsen godkendte rakettypen Wildfire Triple Break den 23. august 2004 baseret på de gældende godkendelsesforskrifter, idet den levede op til alle krav i forskriften. Den sats, der senere af den tyske myndighed BAM er blevet vurderet som farlig, fremgik ikke af konstruktionstegningerne eller ved visuel inspektion af raketten, og der er efter styrelsens viden aldrig blevet indrapporteret observationer af den art, hvor en sådan anordning kan antænde ved mekanisk påvirkning. Hverken den på daværende tidspunkt gældende forskrift, Beredskabsstyrelsen bekendtgørelsesforslag fra 2003 eller de nye europæiske standarder indeholder prøvningsanvisninger, der skal sikre, at et sådant fænomen ikke opstår.

I forbindelsen med om ulykken i Seest kunne have været undgået, hvis Beredskabsstyrelsens udkast til ændret fyrværkeribekendtgørelse havde været udstedt, er det Sikkerhedsstyrelsens vurdering på det foreliggende grundlag, at selv med den hurtigst tænkelige implementering fra Sikkerhedsstyrelsens side, ville de i forslaget nævnte ændring af konstruktionskravene ikke have nedsat risikoen for, at branden i Seest kunne opstå, og kun i beskedent omfang hindret eksplosionerne i at udvikle sig, som de gjorde.

Da Sikkerhedsstyrelsen blev bekendt med mistanken om, at Wildfire Triple Break i forbindelse med ulykken i Seest den 3. november 2004 kunne have antændt branden, handlede styrelsen konsekvent og åbent. Den mistænkte raket blev i samarbejde med Beredskabsstyrelsens kemiske laboratorium undersøgt den 10. og 12. november 2004. Prøverne kunne ikke eftervise teorien om at raketten havde selvantændt, men af forsigtighedsgrunde advarede Sikkerhedsstyrelsen alligevel branchen den 15. november 2004, og skrive til samtlige fyrværkeriimportører for at få standset salget af raketter, der mindede om denne. I øvrigt notificerede styrelsen de potentielt farlige raketter i EU's RAPEX system den 12. november 2004.

Da en anden importør på denne baggrund ønskede nogle af sine raketter undersøgt hos en specialist i Tyskland, fik Sikkerhedsstyrelsen Wildfire Triple Break med i testen. Den tyske specialists foreløbige resultater kom den 16. december 2004, og de viste øget friktionsfølsomhed af satsen. Det kunne understøtte politiets teori om at rakettypen Wildfire Triple Break havde startet branden. På den baggrund trak fabrikanten frivilligt sine raketter tilbage. Den 16. december 2004 valgte Sikkerhedsstyrelsen igen skrive til samtlige fyrværkeriimportører for at få standset salget af raketter, der mindede om disse. Oplysningerne om den tyske undersøgelse blev sendt til Beredskabsstyrelsens kemiske laboratorium og afleveret til Kolding Politi den 5. januar 2005. Herudover besluttedes det at bede den tyske myndighed BAM om at validere, at den tyske undersøgelse holdt stik.

BAM har den 21. juni 2005 afleveret deres rapport til Sikkerhedsstyrelsen. Rapporten underbygger, at satserne fra raketterne er særligt friktionsfølsomme, og at raketterne derfor må anses for uegnede til håndtering.

Baggrund for redegørelsen

Økonomi- og erhvervsministeren har bedt Sikkerhedsstyrelsen om at redegøre for styrelsens prioriteringer og handlinger i forbindelse med fyrværkeriulykken i Seest.

Mere specifikt har Økonomi- og Erhvervsministeren anmodet Sikkerhedsstyrelsen om at besvare følgende fem spørgsmål.

1. Hvad var baggrunden for, at arbejdet med en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen, forskrifter mv. blev stillet i bero?
2. Har Sikkerhedsstyrelsen godkendt raketype Wildfire Triple Break, der ifølge politiets redegørelse af 28. april 2005 var i den kasse, der blev tabt på N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik den 3. november 2004, og i bekræftende fald hvornår?

3. Levede raketype Wildfire Triple Break op til de på daværende tidspunkt gældende regler for konstruktion af fyrværkeri på området?
4. Kunne ulykken i Seest have været undgået, hvis Beredskabsstyrelsens udkast til ændret fyrværkeribekendtgørelse havde været udstedt?
5. Hvordan reagerede Sikkerhedsstyrelsen efter, at Sikkerhedsstyrelsen fik viden om, at raketype Wildfire Triple Break var indeholdt i kassen?

Udover en besvarelse af de fem spørgsmål indeholder redegørelsen indledningsvis en beskrivelse af fyrværkeriområdet.

Afslutningsvis redegøres for de tiltag, som Sikkerhedsstyrelsen har sat i værk som følge af kulegravningsudvalgets anbefalinger med henblik på at forbedre fyrværkerisikkerheden fremover.

Beskrivelse af fyrværkeriområdet

Reguleringen på fyrværkeriområdet i Danmark

Den gældende lov om fyrværkeri stammer fra 1972, idet der er foretaget ændringer i 1992, 1994 og senest i december 2003 i forbindelse med overdragelse af opgaver til Sikkerhedsstyrelsen.

Fyrværkeriloven giver hjemmel for ministeren til at fastsætte nærmere regler for bl.a. anvendelse af fyrværkeri og bestemmelser om kontrol med lovens overholdelse, herunder mærkning af fyrværkeri. Disse bestemmelser er i dag fastsat i en bekendtgørelse for fyrværkeri, der udover hjemmelen i fyrværkeriloven anvender hjemmel i beredskabsloven og omfatter således krav til oplag af fyrværkeri samt anvendelse af fyrværkeri set ud fra en brandmæssig indgangsvinkel.

Kravene til de forskellige fyrværkeriartikler findes i et bilag til denne bekendtgørelse og der findes specifikke krav til fyrværkeri beregnet til almindelige forbrugere, der primært består af konstruktionskrav. Den lovplichtige godkendelse af dette fyrværkeri bygger således på disse krav.

Af disse bestemmelser fremgår, at raketter maksimalt må veje 400 g brutto (ca. 250 g NEM af eksplosive stoffer), og at raketter på over 200 g brutto skal være konstrueret således, at hoveddelen er adskilt fra styrepinden før nedslaget. Sidstnævnte krav er begrundet i hensynet til risikoen for, at mennesker bliver ramt af nedfaldet efter affyring. De gældende bestemmelser regulerer ikke mængden af sprængsats.

EU regulering på fyrværkeriområdet

I mere end 10 år har standardiseringsorganisationen CEN arbejdet med udvikling af standarder for konstruktionskrav til fyrværkeriartikler. Det foregår i den tekniske komité TC212, der er sammensat af myndigheder, industri og specialister fra medlemslandene. Resultatet af TC212's arbejde er en serie af standarder med navnet EN 14035. Del-standarderne er løbende blevet godkendt i denne periode af de nationale standardiseringsorganer, i Danmark af Dansk Standard. Danmark repræsenteret ved Sikkerhedsstyrelsen indtrådte i 2004 i TC212's arbejde.

Efter sonderinger i medlemslandene udsendte EU-Kommissionen i november 2003 et udkast til EU-forordning om markedsføring af fyrværkeri. Udspillet var begrundet i et behov for at sikre et højt beskyttelsesniveau for forbrugernes anvendelse af fyrværkeri og var udformet med henblik på at sikre den frie varebevægelse af fyrværkeri, der opfyldte forordningens krav til sundhed, sikkerhed og miljø. Dog kunne de enkelte medlemslande fortsat fastsætte indskrænkninger og begrænsninger af salg og anvendelse af fyrværkeri i henhold til foranstaltninger truffet af hensyn til den offentlige sikkerhed.

Forordningen byggede på fastsættelse af de væsentlige sikkerhedskrav til fyrværkeriartikler kombineret med en uafhængig typegodkendelse af produkterne og en efterfølgende godkendelse og kontrol med fabrikationsprocessen.

De detaljerede krav til de enkelte fyrværkeriartikler skulle fastsættes i harmoniserede europæiske standarder. For raketter skulle opfyldelse af standarden EN 14035-27:2003 "Fyrværkeri – Del 27: Raketter – Specifikation og prøvningsmetoder" tjene som reference for, at de væsentlige krav var opfyldt.

Kommissionen forventede primo 2004, at forslaget kunne sendes til Rådet allerede i efteråret 2004, men måtte i løbet af 2004 revidere sin tidsplan. Samtidig reviderede Kommissionen sit udspil til nu at være et udkast til direktiv rettet til de enkelte medlemslande. I efteråret 2004 fremkom et arbejdsrapport fra Kommissionen, der skulle lede frem til den officielle fremsendelse af det nye direktivforslag.

Ressortdelingen

I forbindelse med regeringens beslutning i maj 2003 om etablering af en ny styrelse under Økonomi – og Erhvervsministeriet, Sikkerhedsstyrelsen, blev myndighedsansvaret for en række områder samlet i den nye styrelse. Et af områderne var sikkerhed ved fyrværkeriprodukter, der skulle overføres fra Beredskabsstyrelsen, under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Sikkerhedsstyrelsen fik således i opdrag at varetage følgende opgaver på fyrværkeriområdet:

- Udarbejdelse af regler for fremstilling og indførsel af fyrværkeri samt kontrol og tilsyn med virksomhedernes aktiviteter for fremstilling og indførsel af fyrværkeriartikler
- Udarbejdelse af regler for overdragelse, erhvervelse og anvendelse af fyrværkeri og for uddannelse og godkendelse af festfyrværkere
- Godkendelse af fyrværkeri, beregnet til den almindelige forbrugers anvendelse.

Beredskabsstyrelsen skulle fortsat være ansvarlig myndighed for oplag af fyrværkeri og relationerne til fyrværkerifabrikanter og importører for så vidt angik den brandfarlige virksomhed. Beredskabsstyrelsen skulle fortsat udstede forskrifter for lokaliteter og placeringer, hvor der opbevares og håndteres fyrværkeri, transport af fyrværkeri og udstedelse af godkendelse af konkrete oplag i samarbejde med politiet. Disse aktiviteter omhandler transportklassifikation af de enkelte fyrværkeriartikler efter internationale regler for transport af farligt gods.

Der blev ikke overflyttet personale med viden om fyrværkeriområdet fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet til Økonomi- og Erhvervsministeriet ved omlægningen, men udelukkende overført lønmidler og øvrig drift.

Overdragelse og opsplitting af fyrværkeribekendtgørelsen

Efter at der var truffet en overordnet beslutning om overdragelse af den beskrevne del af fyrværkeriområdet til Sikkerhedsstyrelsen, indledte repræsentanter for den kommende Sikkerhedsstyrelse og Beredskabsstyrelsen et nærmere samarbejde om overdragelsen i september 2003. Der blev afholdt en række møder i perioden frem til juli 2004, hvor de endelige overdragelsesforretninger blev gennemført. Ved disse møder drøftedes primært:

- Arbejdet med ændringerne af bekendtgørelsen og de tekniske forskrifter for fyrværkeri.
- Overdragelse af godkendelsesarbejdet for forbrugerfyrværkeri og de tilknyttede afprøvninger af fyrværkeriartikler.
- Tiltag til forbedring af fyrværkerisikkerheden.
- Generelle relationer til branchen, herunder overtrædelsessager.

Overdragelse af typegodkendelser

Ved et møde den 12. november 2003 (Bilag b og h) mellem Sikkerhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen blev det aftalt, at Sikkerhedsstyrelsen overtog godkendelsesarbejdet af forbrugerfyrværkeri fra styrelsens etablering den 1. januar 2004, men at Beredskabsstyrelsen ville fortsætte den grundlæggende afprøvning af nyansøgninger om fyrværkeriartikler frem til den 1. juli 2004. Årsagen til dette var behovet for en afklaring af den fremtidige brugerfinansiering af området, samt at Sikkerhedsstyrelsen havde behov for en gradvis overtagelse af området, for at det mest hensigtsmæssigt kunne implementeres i deres nye organisation.

Det blev senere klart, at brugerbetaling ikke kunne implementeres, hvorfor Sikkerhedsstyrelsen ultimo marts måned 2004 (Bilag i) tog initiativ til at mødes med Beredskabsstyrelsen, primært for at få løst ressourceoverdragelse af det statsfinansierede afprøvningsarbejde. Som grundlag for mødet udarbejdede Sikkerhedsstyrelsen et generelt notat om overdragelsen (Bilag g), hvor der bl.a. blev orienteret om, at regelarbejdet ville blive samordnet med EU-arbejdet.

I juli 2004 fik Sikkerhedsstyrelsen overdraget ca. 750 delvist færdigbehandlede afprøvningssager fra Beredskabsstyrelsen, herunder sagen med rakettypen Wildfire Triple Break.

Sikkerhedsstyrelsen benyttede sig derfor af eksterne laboratorier og anlagde den praksis, at anerkendte prøverapporter fra eksterne laboratorier kunne accepteres, såfremt Sikkerhedsstyrelsen fik dokumenteret deres kompetencer. I henhold til de gældende regler havde Sikkerhedsstyrelsen denne mulighed, såfremt laboratorierne er akkrediterede eller anerkendte med dokumenteret faglig ekspertise.

Sikkerhedsstyrelsen anerkendte i juni 2004 på det grundlag ITS (Intertek Testing Services). ITS er en engelsk virksomhed med filial i Hong Kong, som er akkrediteret af det engelske akkrediteringssystem UKAS samt det franske COFRAC. ITS har yderligere oplyst, at de på vegne af England sidder med i TC 212, der er den komité under CEN, der udvikler de europæiske standarder i EN-14035 serien.

Spørgsmål 1: Hvad var baggrunden for, at arbejdet med en ændring af fyrværkeribekendtgørelsen, forskrifter mv. blev stillet i bero?

Beredskabsstyrelsen informerede Sikkerhedsstyrelsen på et møde den 16. september 2003 (bilag a) om et udkast til ny bekendtgørelse (Bilag o), som det forelå efter en høringsrunde i september 2003. I lighed med den eksisterende bekendtgørelse havde den hjemmel i både fyrværkeriloven og i beredskabsloven og indeholdt en række nye krav, herunder til oplag og til de enkelte fyrværkeriartikler. For så vidt angår kravene til raketter, blev disse skærpet til en maksimal NEM-vægt på 150 g og der indførtes krav om maksimal mængde af sprængsatsen. Kravet om separation af styrepinden blev bevaret med krav om, at nedfaldende dele kun måtte veje 40 g.

Der var primært to forhold, der havde afgørende betydning for Sikkerhedsstyrelsens beslutning i forbindelse med implementering af det foreliggende udkast til bekendtgørelsesændring på området. Det ene relaterede sig til ny viden om en kommende EU-forordning, og det andet til en grundlæggende overvejelse om hvilke problemstillinger, der havde størst sikkerhedsmæssig betydning og dermed skulle prioriteres højt. Endelig er det væsentligt, at styrelsen ikke havde informationer til rådighed, der pe-

gede på, at bekendtgørelsesændringen burde have særlig prioritet. Disse forhold beskrives i det nedenstående.

Ny viden om kommende EU forordning

Der foregik i perioden op til tidspunktet for overdragelsen mellem Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen aktiviteter i EU-regi med henblik på tilvejebringelse af fælles europæiske regler. Dette var dog ikke inddraget i overdragelsesforhandlingerne fra starten.

I efteråret 2003 blev Sikkerhedsstyrelsen opmærksom på det udsendte udkast til EU-forordning for fyrværkeri (E3 PE 599 pyrotechnics – DG Enterprise), der varslede nye fælleseuropæiske myndighedskrav, baseret på fri varebevægelse, dog begrænset af nationale krav udstedt af hensyn til den offentlige sikkerhed.

Da de gældende danske krav og de krav, der blev foreslået i Beredskabsstyrelsens udkast fra september 2003 (Bilag o), var opbygget som rent nationale krav, hvor kun udvalgte dele af de fælleseuropæiske standarder var inddraget, konstaterede Sikkerhedsstyrelsen et problem for den planlagte proces med udgivelse af reviderede bekendtgørelser. Blandt andet blev der i Beredskabsstyrelsens forslag anvendt et andet kategoriserings-system end det i EU-Kommissionens forslag. Sikkerhedsstyrelsens vurdering var, at forordningen ville blive implementeret i 2005 eller 2006 og anså den tidshorisont acceptabel for indførelse af nye krav til fyrværkeri-produkter.

I Økonomi- og Erhvervsministeriet er det almindelig praksis i så høj grad som muligt at samordne dansk regelarbejde med kommende EU reguleringer.

Hertil kommer det forhold, at et udspil fra EU-Kommissionen om nye harmoniseringer i almindelighed fører til ”Stand-still” med udarbejdelsen af rent nationale regler, hvilket kunne medføre større forsinkelser.

Dette blev drøftet med Beredskabsstyrelsen den 7. januar 2004 (Bilag d) og i Fyrværkerigruppen den 5. februar 2004 (Bilag e). Ved disse møder erkendte Beredskabsstyrelsen og branchen problemstillingen, og der fremkom ingen oplysninger, der talte imod, at sammentænke regelarbejdet om de nye krav til fyrværkeriartikler med EU arbejdet, såsom problemer for den offentlige sikkerhed.

Sikkerhedsstyrelsen deltog ved et møde i EU-Kommissionen den 16. marts 2004 og forhørte sig uformelt om mulighederne for implementering af særlige danske regler under de givne forhold og fik bekræftet at det ville blive mødt med betydelige indvendinger, da Kommissionen vil henviser til nært forestående fælleseuropæiske regler.

Sikkerhedsstyrelsens generelle prioriteringer på fyrværkerisikkerhed

Da Sikkerhedsstyrelsen blev etableret den 1. januar 2004, kom fyrværkerisikkerhed meget hurtigt i fokus på grund af tre dødsfald i forbindelse med det netop overståede nytår.

Straks efter nytåret deltog Sikkerhedsstyrelsen i en række bilaterale møder med forskellige interessenter med henblik på at afdække, hvad der lå bag ulykkerne. Det førte til udvikling af en plan for, hvordan sikkerheden på disse områder kunne forbedres.

Arbejdet tog således udgangspunkt i de fællestræk, der kendetegnede ulykkerne omkring nytåret. Væsentligst var det forhold, at dødsfaldene alle skyldtes fyrværkeri, der var af en for kraftig kaliber og ikke var godkendt eller lovligt for almindelige forbrugere at erhverve eller anvende. Ydermere tegnede der sig et billede af, at ulykkerne i højere grad end de foregående år ramte voksne mænd. Det akutte sikkerhedsmæssige problem rettede sig således mod forbrugernes uforsigtige adfærd samt handelsmønsteret i den illegale del af fyrværkeribranchen. Problemstillingen med illegal handel med fyrværkeri er bl.a. præget af illegal grænsehandel, hvilket efter styrelsens opfattelse bedst løses med EU-samarbejde og harmoniserede krav til fyrværkeriprodukter.

Sikkerhedsstyrelsens prioriteringer på fyrværkeriområdet var derfor rettet mod disse akutte sikkerhedsmæssige problemer og mindre på en hurtig ikraftsættelse af en bekendtgørelsesændring, der i øvrigt ikke adresserede netop disse forhold.

Viden om baggrunden for bekendtgørelsesforslaget.

Sikkerhedsstyrelsen blev af Økonomi- og Erhvervsministeriet i august 2003, inden overdragelsesmøderne gjort bekendt med forskellige forhold om overdragelsen, blandt andet at Beredskabsstyrelsen i forbindelse med udkast til en større ændring af bekendtgørelse om fyrværkeri havde informeret om, at der ikke var særlige sikkerhedsmæssige eller politiske problemer, som afventede løsning i denne større ændring af bekendtgørelsen (Bilag aa).

Et grundvilkår for Sikkerhedsstyrelsens prioritering var, at styrelsen ikke havde viden om, at der kunne være uløste akutte sikkerhedsmæssige problemer, der ville forblive uløst, hvis bekendtgørelsesforslaget ikke blev implementeret.

Efter et møde mellem Beredskabsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen den 16. september 2003 (bilag a) blev det fælles arbejde med at udarbejde to bekendtgørelser tilrettelagt. Beredskabsstyrelsen udleverede forslag til revideret bekendtgørelse, dateret den 15. september 2003.

På mødet den 12. november 2003 informerede Beredskabsstyrelsen om, at det ikke var realistisk at lade bekendtgørelsen træde i kraft før den 1. juli 2004 (Bilag b). Af referatet fremgår, at der ikke blev taget stilling til,

hvorvidt Beredskabsstyrelsen skulle implementere bekendtgørelsesændringen. Det blev i øvrigt diskuteret, hvordan sagsbehandlingen forløb på de forskellige områder, og hvilke problemer der kunne være i denne.

På mødet i fyrværkerigruppen den 12. november 2003 (Bilag c) med repræsentanter for fyrværkeribranchen oplyste Beredskabsstyrelsen, at grunden til, at reglerne havde været længe undervejs, bl.a. var de mange indkomne kommentarer, og at det ikke kunne forventes, at reglerne i den nye opdeling kunne træde i kraft før medio 2004.

Ved samme møde varslede Beredskabsstyrelsen skærpede krav til transportklassificeringen samt generelt til oplag af fyrværkeri, men omtalte ikke uafklarede akutte sikkerhedsmæssige problemer med fyrværkeriartikler.

På intet tidspunkt i denne overdragelsesfase er Sikkerhedsstyrelsen i øvrigt blev gjort opmærksom på, at hvis ændringerne til bekendtgørelsen ikke blev gennemført hurtigt, ville det medføre, at akutte sikkerhedsmæssige problemer således ikke ville blive løst.

Hvis Sikkerhedsstyrelsen havde haft viden om akutte sikkerhedsmæssige problemer, ville styrelsen naturligt have givet dette førsteprioritet, således som det er praksis på andre af styrelsens sikkerhedsområder.

Sikkerhedsstyrelsen var således af den opfattelse, at eventuelle sikkerhedsmæssige problemer relateret til visse typer af raketter var håndteret i tilstrækkeligt omfang, således at der ikke her var behov for særlige akutte aktioner. Det forhold, at arbejdet med bekendtgørelsen var forsinket, understøttede opfattelsen af, at arbejdet ikke var begrundet i akutte sikkerhedstekniske problemer.

Sikkerhedsstyrelsens beslutning

Baseret på ovenstående forhold besluttede Sikkerhedsstyrelsen derfor den 20. februar 2004 (Bilag f) at samordne regelarbejdet med EU's kommende forordning. Dette blev meddelt Beredskabsstyrelsen, der tog beslutningen til efterretning (Bilagbb).

Det udmøntede sig i, at Sikkerhedsstyrelsen valgte at gå aktivt ind i EU-arbejdet. På den måde ville den foreslåede bekendtgørelsesændring blive erstattet af regler, der var tillempet de kommende EU-regler.

Det kan yderligere oplyses, at Sikkerhedsstyrelsen har deltaget i de europæiske møder, herunder i TC212, der har været i 2004 og 2005.

Spørgsmål 2: Har Sikkerhedsstyrelsen godkendt rakettypen Wildfire Triple Break, der ifølge politiets redegørelse af 28. april 2005 var i

den kasse, der blev tabt på N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik den 3. november 2004, og i bekræftende fald hvornår?

Sikkerhedsstyrelsen godkendte den 23. august 2004 rakettypen Wildfire Triple Break, type 3602, baseret på de gældende tekniske godkendelsesforskrifter. Godkendelsen af rakettypen Wildfire Triple Break blev udstedt på basis af en prøverapport fra virksomheden ITS, der foretog afprøvningen i overensstemmelse med de danske konstruktions- og funktionskrav (Bilag j).

Spørgsmål 3: Levede raketype Wildfire Triple Break op til de på daværende tidspunkt gældende regler for konstruktion af fyrværkeri på området?

Rakettypen Wildfire Triple Break overholdt de gældende forskrifter (Bilag z). Følgende punkter, der gælder for raketter, blev afprøvet:

- Raketter skal være forsynet med en stiv og lige styrepind til sikring af raketens balance i flugten og konstrueret således, at ild og gløder er slukket ved nedslaget efter normal lodret flugt.
- Raketter må maksimalt veje 400 g inklusive styrepind. Rakethylstret skal være mindst 60 mm langt og mindst 10 mm i diameter.
- Raketter på over 200 g inklusiv styrepind skal være konstrueret således, at hoveddelen er adskilt fra styrepinden før nedslaget.
- Raketter må ikke udelukkende udkaste røde stjerner, som kan forveksles med nødblus.
- Raketfaldskærmsblus må ikke vise rødt lys.
- Fyrværkeri må ikke være konstrueret med knaldeffekt alene.
- Fyrværkeriartikler må ikke indeholde blitzknald.
- Fyrværkeriartikler skal være forsynet med sikkerhedslunte. Med sikkerhedslunte menes en indvendigt brændende lunte, som kun kan antændes for enden. Luntten skal have en brændetid på mellem 5 og 10 sekunder.
- Fyrværkeriet må ikke have ukontrolleret flugt.

Det er suppleret med følgende krav fra prøvningskemaerne:

- Fyrværkeriet må ikke eksplodere i lav højde.
- Lydtrykket må maksimalt være 120 dB(A).
- Ingen nedfaldende enkeltdele må veje over 60 g.
- Der tillades ikke forsagere.
- Fyrværkeriet skal være helt og ubeskadiget ved udpakning.

Godkendelsesfilen findes i bilag k. Det er Sikkerhedsstyrelsens opfattelse, at godkendelsen blev givet på forsvarligt grundlag.

Efter ulykken i Seest og politiets mistanke, der byggede på vidneforklaringer om, at rakettypen Wildfire Triple Break kunne have startet branden, der senere udviklede sig til en eksplosionskatastrofe (Bilag y), har Sikkerhedsstyrelsen i samarbejde med Beredskabsstyrelsen gennemført en pyroteknisk og kemisk analyse for at undersøge, om godkendelsen skulle være fejlbehæftet, eller om produktionen af raketter skulle afvige

fra de oprindelige prøvestykker. Prøverapporterne (Bilagene l og m) konkluderer i lighed med den oprindelige godkendelse, at rakettypen Wildfire Triple Break levede op til de gældende krav.

Det viste sig efter ulykken i Seest i forbindelse med politiets efterforskning, at Wildfire Triple Break er konstrueret på en ganske særlig måde, i forbindelse med kravet om, at motor og pind skal skilles ad efter opfyringen. Normalt løses dette ved, at selve sprængsatsen, der slynger lyseffekterne ud i luften, er placeret sådan, at pinden samtidig adskilles fra motoren. I Wildfire Triple Break er der imellem pind og motor indsat en særlig sats direkte op mod pinden, kun med det formål at sikre, at pinden adskilles fra motoren. Denne særlige mekanisme er ikke umiddelbart synlig på raketten og fremgår ikke af konstruktionstegningen. Derfor kunne det ikke forventes, at satsen ville blive identificeret ved afprøvning og godkendelse.

Det skal derfor understreges, at det fænomen, at en raket kan selvantænde ved stød, fordi styrepinden kan gnide op ad satsen, var helt ukendt for Sikkerhedsstyrelsen. Der er aldrig efter styrelsens viden blevet indrapporteret observationer af den art.

Af samme årsag var testmetoder til at sikre, at dette ikke kan ske, hverken med i den gældende godkendelsesforskrift (Bilag z), Beredskabsstyrelsens bekendtgørelsesforslag fra 2003 (Bilag o) eller den europæiske godkendelsesstandard for raketter (Bilag p). At sådanne krav ikke findes i den europæiske standard kan dog skyldes, at der ikke er krav om, at motor og pind skal skilles ad, men blot at nedfaldne dele ikke må veje mere end 100 g. Mekanismen er dog ikke forbudt, så raketter godkendt efter de europæiske standarder kan indeholde denne risiko. Det er derfor Sikkerhedsstyrelsens opfattelse, at forskrifterne er lavet ud fra, at fænomenet med antændelse ved mekanisk påvirkning ikke var kendt af nogen myndighed og derfor ikke kunne have været forudset.

Sikkerhedsstyrelsens konklusion på gennemgangen af godkendelsen af rakettypen Wildfire Triple Break er således:

1. at godkendelsen af rakettypen foregik forsvarligt efter de gældende tekniske forskrifter,
2. at ingen myndigheder kendte eller kunne forventes at forudsige fænomenet, at rakettypen Wildfire Triple Break eller andre raketter kunne selvantænde ved tab,
3. at hverken den eksisterende afprøvningsforskrift, Beredskabsstyrelsens ændringsforslag eller de europæiske standarder ville have afsløret, at den særlige adskillelsesmekanisme kunne være farlig.

Spørgsmål 4: Kunne ulykken i Seest have været undgået, hvis Beredskabsstyrelsens udkast til ændret fyrværkeribekendtgørelse havde været udstedt?

For at lave en korrekt vurdering og besvarelse af dette spørgsmål er det vigtigt at ridse en række forudsætninger op. Sikkerhedsstyrelsen kan alene forholde sig til den del af udkastet til ændret fyrværkeribekendtgørelse, der omhandler konstruktionskravene. De fremgår i Beredskabsstyrelsens forslag af 15. september i Bilag 1, Konstruktionskrav til underholdningsfyrværkeri (Bilag o).

I forbindelse med ulykken i Seest er der to afgørende forhold, der skal belyses. Det ene er årsagen til, at branden startede, og det andet er årsagen til, at branden senere udviklede sig til en eksplosionskatastrofe.

For så vidt angår brandårsagen er det Kolding Politis formodning, at branden opstod ved, at en kasse ved omladning blev tabt, og ved faldet udbrød der ild i kassen, som hurtigt bredte sig. Politiet har oplyst, at kassen indeholdt raketter af typen Wildfire Triple Break. Undersøgelser, senest ved den tyske myndighed BAM, tyder på, at rakettenes særlige sats til adskillelse af motor og pind, er mere friktions- og slagfølsom end normalt. Derfor er det relevant at belyse, om denne raketype ville være blevet godkendt, hvis de foreslåede konstruktionskrav havde været grundlag for afprøvningen og godkendelsen. Det er imidlertid vigtigt at notere sig, at en brand under omladning generelt vil kunne ske på mange andre måder, f.eks. fejl i elektriske installationer, beskadigede fyrværkeriartikler, bevidst ildspåsættelse, gasekspllosioner fra gasdrevne trucks osv. Til orientering var der brand på et fyrværkerilager på Sjælland den 4. november 2004, altså dagen efter ulykken i Seest. Denne brand skyldtes sandsynligvis antændelse af småfyrværkeri som følge af statisk elektricitet, og ved branden i Sandby på Lolland var årsagen, at nogle drenge havde leget med ild i nærheden af lagret.

Hvad angår den eksplosionsagtige udvikling, er det et spørgsmål om den kemiske sammensætning af de eksplosive stoffer i det fyrværkeri, der lå på lagrene. Det er vigtigt at understrege, at risikoen for masseekspllosioner reguleres af transportklassifikationen. På N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik lå der ifølge lagerfortegnelserne den 3. november kun fyrværkeri med transportklassifikationen 1.3G eller mindre. Derfor burde eksplosionerne ikke kunne ske. Sikkerhedsstyrelsen kan ikke forholde sig til validiteten af disse transportklassifikationer. Med hensyn til konstruktionskravene er det vigtigt at notere sig, at de regulerer fyrværkeriets farlighed i forhold til forbrugernes anvendelse. Selvom disse krav ikke sigter på eksplosionsfare under oplagring, er de alligevel afgørende for hvilke fyrværkeriprodukter, der faktisk vil ligge oplagret hos importørerne.

Vurdering af om Wildfire Triple Break ville være godkendt under anvendelse af de foreslåede konstruktionskrav.

For så vidt angår det forhold, om raketten ville være blevet godkendt, hvis Beredskabsstyrelsens bekendtgørelsesforslag havde været implementeret skal følgende bemærkes. Der var 8 krav, der skulle opfyldes:

1. Rakter må højst indeholde en netto eksplosivmængde (NEM) på 150 gram
2. Spredningssatsen i en raket skal være konstrueret med et indhold på højst 30,0 gram sortkrudt eller højst 18,0 gram blanding af nitrat og metal eller højst 9,0 gram blanding af perchlorat og metal. (der er yderligere krav til forholdet mellem spredningssats og NEM vægt)
3. Rakethylstret skal være mindst 60 mm langt og mindst 10 mm i yrediameter.
4. Rakter skal være forsynet med en kun en styrepind, der sikrer balancen under opskydningen
5. Rakter skal være konstrueret således, at hurtigt nedfaldende dele højst vejer 40 gram.
6. Rakter skal være konstrueret således, at ild og gløder er slukket ved nedslaget.
7. Rakter må ikke indgå i konstruktioner i form af kombinationer eller batterier
8. Rakter må ikke kunne forveksles med nødblus.

Ved gennemgang af de 8 krav er der et af kravene, nemlig krav nr. 5, som rakettyper Wildfire Triple Break ikke opfylder. Det kræves, at rakter skal være konstrueret således, at hurtigt nedfaldende dele højst vejer 40 g, idet raketens motor vejer 60 gram. Raketens NEM vægt er 153 g og derfor lige over grænsen i krav nr. 1 på 150 gram. Det må dog anses for sandsynligt, at hvis den bekendtgørelse havde været gældende, ville Wildfire Triple Break rakettyper let kunne været konstrueret til at overholde kravene og derved være blevet godkendt alligevel. Det er også væsentligt at notere sig, at fænomenet med forøget stød- og friktionsfølsomhed under ingen omstændigheder var blevet identificeret, selv hvis den ændrede bekendtgørelse havde været gældende.

Vurdering af, om branden ville have udviklet sig eksplosionsagtigt, hvis de foreslåede konstruktionskrav havde været gældende

I forslaget til ændring af konstruktionskravene er der for rakter indsat øvre grænser for NEM vægt og mængden af sprængsats. Derfor ville en stor del af de rakter, der lovligt lå på N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik, ikke have været der, hvis de foreslåede konstruktionskrav havde været gældende. Hvilken effekt, de ville have haft på voldsomheden af eksplosionerne, afhænger af en række forhold. Det må dog antages, at eksplosionerne ville have været mindre voldsomme på grund af den mindre NEM vægt og særligt de mindre satsmængder.

Det helt afgørende er, at fyrværkerityperne er transportklassificerede korrekt i henhold til FN's klassifikationssystem. Dette spørgsmål kan Sikkerhedsstyrelsen ikke forholde sig fagligt til, da det er under Beredskabs-

styrelsens ansvarsområde. Det må dog antages, at hvis en væsentlig del af de fyrværkeriprodukter, der faktisk lå på N.P. Johnsens Fyrværkeriprodukt, fejlagtigt var klassificeret 1.3.g og rettelig var 1.1G, og der ved anvendelse af den foreslåede bekendtgørelse i øvrigt anvendte den samme praksis for transportklassifikation, ville der stadig have ligget forkert klassificeret fyrværkeri, og branden kunne derfor stadig have udviklet sig eksplosionsagtigt.

Tidsforløbet af den forventede ikrafttræden af bekendtgørelsen ville også have haft indflydelse på effekten af bekendtgørelsen. Den ovenstående vurdering er baseret på, at bekendtgørelsen havde været fuldt implementeret. Det vil sige, at alle fyrværkerityper, der var godkendt efter den gamle bekendtgørelse, ville være udfasede. Det må antages, at der ved ikrafttræden af bekendtgørelsesforslaget ville være blevet givet en udfasningsperiode, hvor importørerne fortsat kunne sælge deres lovligt indførte lagre. Selvom Sikkerhedsstyrelsen straks havde implementeret ændringsforslaget, ville det derfor tidligst have kunnet træde i kraft medio 2004 (Bilag b), med en efterfølgende overgangsperiode. Derfor må det antages, at sammensætningen af fyrværkerityper på N.P. Johnsens Fabrik den 3. november 2004 kun ville være marginalt forskellig fra den sammensætning, der faktisk var.

Det sidste forhold af betydning er, at bekendtgørelsesforslaget ikke var færdigbearbejdet, idet der lå et anseeligt antal høringssvar, der ikke var indarbejdet. Det kan ikke fastslås præcist, hvilken indflydelse disse høringssvar ville have fået på konstruktionskravene.

Konklusion

Det er Sikkerhedsstyrelsens vurdering på det foreliggende grundlag, at selv med den hurtigst tænkelige implementering fra Sikkerhedsstyrelsens side, ville de i forslaget nævnte ændring af konstruktionskravene ikke have nedsat risikoen for, at branden i Seest kunne opstå, og kun i beskedent omfang hindret eksplosionerne i at udvikle sig, som de gjorde.

Spørgsmål 5: Hvordan reagerede Sikkerhedsstyrelsen efter, at Sikkerhedsstyrelsen fik viden om, at rakettypen Wildfire Triple Break var indeholdt i kassen?

Efter ulykken den 3. november 2004 på N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik bliver Sikkerhedsstyrelsen gjort bekendt med den antagelse, at branden på fyrværkerifabrikken muligvis skyldtes antændelse af raketten Wildfire Triple Break type 3602, efter at en kasse med disse raketter var blevet tabt i en container, der var ved at blive tømt.

Som følge af politiets henvendelse og for at kunne udelukke, at raketten som type skulle kunne antændes på denne måde, gennemførte Sikkerhedsstyrelsen og Beredskabsstyrelsen egne undersøgelser den 10. og 12. november 2004 af henholdsvis følsomheden for antændelse ved stød og

raketten kemiske sammensætning af eksplosive stoffer. Undersøgelserne gennemførtes på kemisk laboratorium hos Beredskabsstyrelsen og hos Forsvarets ammunitionsryddere på Amager. Resultatet forelå i to rapporter dateret den 14. november 2004 og den 22. november 2004 (Bilag l og m).

Undersøgelserne omfattede i alt 60 raketter, som politiet havde lokaliseret efter ulykken - de 60 eneste raketter, som fra N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik var blevet udleveret i Danmark. Raketterne kom fra to forskellige batches (produktionsserier).

Undersøgelsen bestod af

- en dissektion af en raket fra hver batch for at udtage materiale til kemisk analyse,
- pyroteknisk afprøvning af 6 raketter fra hver batch for at kontrollere de sikkerhedsmæssige egenskaber,
- diverse faldforsøg, hvor hændelsen i Kolding, hvor en kasse raketter tabtes, blev simuleret.

Den pyrotekniske afprøvning foregik på samme måde som en hvilken som helst afprøvning i forbindelse med en godkendelse. Afprøvningen gav ikke anledning til bemærkninger, og raketten ville være blevet godkendt på baggrund af en afprøvning med dette resultat.

Faldforsøgene blev gennemført ved at fastspænde en raket med spidsen ned mod jorden inde i et plastrør. Derefter lod man et 9 kg lod falde 1 og 2 meter ned og ramme enden af pinden. Herved forsøgte man at efterligne det stød, der måtte komme, hvis en helt fuld colli (med 30 raketter) falder fra toppen af en container og lander, så en raket tager af for slaget gennem styrepinden. Forsøgene blev gentaget med to raketter fra hver batch, og alle forsøgene resulterede kun i, at raketten blev knust, så løse dele trillede ud af røret bagefter. Det blev også forsøgt i et enkelt tilfælde at løsne styrepinden, så den ikke var fastlimet i bøsningen i raketten. Der var ingen af tilfældene, der gav anledning til eksplosioner, gnister, "knald" eller andet, der kunne antyde, at der var sket en tænding af nogle af de pyrotekniske satser i raketten som følge af slaget.

Forsøgene er dokumenteret i en række fotos på Sikkerhedsstyrelsens M-drev (folderen 913-00022).

Sammenfattende viste resultaterne af forsøgene således ingen tegn på særlig følsomhed for rakettypen, og dens kemiske sammensætning var næsten helt identisk med de data, der ligger til grund for den udstedte godkendelse. Således kunne det ikke eftervises, at der var særlige sikkerhedsmæssige problemer med Wildfire Triple Break som type.

Det har af naturlige årsager ikke været muligt at afdække, om de specifikke raketter fra Kolding skulle have været defekte eller på anden måde beskadigede.

Ud fra forsigtighedsprincippet valgte Sikkerhedsstyrelsen den 12. november 2004 at notificere de potentielt farlige raketter til EU via RAPEX (EU's system til at advare gensidigt om farlige produkter) samt den 15. november 2004 at skrive ud til samtlige fyrværkeriimportører for at få standset salget af Wildfire Triple Break og rakettertyper, der mindede om denne (Bilag x).

En leverandør (LCH Import) havde betænkeligheder med nogle tilsvarende rakettertyper, som han ønskede at sende til yderligere undersøgelse. Han henvendte sig til Sikkerhedsstyrelsen og tilbød at inkludere nogle raketter af typen Wildfire Triple Break til undersøgelse hos Dr. Uwe Krone i Tyskland. Dr. Krone er tidligere udviklingschef hos NICO (en af de største tyske fyrværkeriimportører) - i dag pensioneret, men han er stadig aktiv som konsulent. Dr. Krone har efter det oplyste spillet en væsentlig rolle i CEN/TC212 (den standardiseringskomité, der har udarbejdet fyrværkeristandarderne). Sikkerhedsstyrelsen afholdt 50 % af udgifterne til disse forsøg.

Dr. Krones foreløbige vurdering blev modtaget af Sikkerhedsstyrelsen den 16. december 2004 (bilag s). Den viste, at kemien i satsen er stød- og friktionsfølsom ud over det normale, men han forholdte sig kun i mindre grad til rakettenes konstruktion.

Dette fik Importør LCH Import til frivilligt at tilbagetrække de raketter, han havde haft til analyse hos Dr. Krone. Igen valgte Sikkerhedsstyrelsen ud fra forsigtighedsprincippet den 16. december 2004 at skrive ud til samtlige fyrværkeriimportører for at få standset salget af rakettertyper, der mindede om disse (Bilag x).

Det blev aftalt med Dr. Krone, at hans forsøgsresultater blev bekræftet af BAM, som er det organ i Tyskland, der er godkendt til at foretage sikkerhedsmæssige undersøgelser af fyrværkeri, både på basis af konstruktion og funktionskrav til selve fyrværkeriet og til transportklassifikation.

Ultimo december bad Kolding Politi Sikkerhedsstyrelsen om et møde om baggrunden for godkendelsen af raketten Wildfire Triple Break. Mødet fandt sted 5. januar 2005 hos Sikkerhedsstyrelsen i Esbjerg. Deltagere var to medarbejdere fra Kolding Politi samt tre medarbejdere fra Sikkerhedsstyrelsen.

Politiet ønskede at få generelle oplysninger om godkendelse af fyrværkeri og specielt godkendelsen af Wildfire Triple Break raketten.

- Styrelsen orienterede om de generelle forhold, nemlig at Sikkerhedsstyrelsen er myndighed for produktsikkerheden ved anvendelse af fyrværkeri, og at styrelsen skal godkende hver enkelt type, før den må sælges på det danske marked.

Styrelsen orienterede også specifikt om godkendelsen af Wildfire Triple Break. Styrelsen fortalte videre, at styrelsen efterfølgende selv havde afprøvet raketten sammen med Beredskabsstyrelsen den 10. og 12. november 2004.

Endelig diskuteredes Dr. Krones undersøgelser, og styrelsen redegjorde for deres baggrund og resultat samt, at BAM var blevet anmodet om at verificere resultaterne. Politiet fik overdraget Dr. Krones foreløbige resultater.

Politiet oplyste også om de hændelser, der var sket 3. november om eftermiddagen i forbindelse med starten af eksplosionen. Dette billede er rekonstrueret ud fra de vidneafhøringer, der er foretaget.

Efterfølgende kontaktede Kolding Politi Sikkerhedsstyrelsen og bad om at få tilsendt den færdige rapport (fra BAM), når den en gang forelå. Endvidere havde man en række spørgsmål til hændelsesforløbet, som man bad om at få Dr. Krones kommentarer til. Disse spørgsmål er sendt til Dr. Krone 25. januar 2005 og besvaret dagen efter (Bilag s). De blev sendt videre til Kolding Politi 31. januar 2005.

Den 10. marts 2005 mødtes Sikkerhedsstyrelsen igen med Kolding Politi ud fra Sikkerhedsstyrelsens ønske om en generel orientering om politiets efterforskning som led i arbejdet i kulegravningsarbejdet.

Den 21. juni 2005 modtog Sikkerhedsstyrelsen BAM's rapport om rakettype Wildfire Triple Break. Rapporten blev samme dag sendt til Kolding Politi og Beredskabsstyrelsen. Rapportens væsentligste konklusioner er:

- BAM's konklusioner støtter Dr. Krones resultater med de mindre forskelle, der må forventes i måleresultater af den art.
- BAM har undersøgt den mistænkte knaldsats fra rakettypen Wildfire Triple Break sammen med 14 lignende satser fra raketter fra en anden importør. De andre raketter var dem, LCH Import fik undersøgt hos Dr. Krone og bagefter trak tilbage fra det danske marked.
- At alle satser er meget stød- og friktionsfølsomme. Det vil sige, at de let antænder, hvis de udsættes for et slag eller for at noget "gnider" op ad det. Rakettypen Wildfire Triple Break er dog den mindst følsomme af de undersøgte.
- At den forhøjede følsomhed for de undersøgte satser kan tilskrives forureningen med svovl. Der blev ikke i nævneværdigt omfang konstateret en forurening med jern.

- At fyrværkeri, som indeholder sådanne følsomme pyroteknisk sats, er ikke håndteringssikkert. De på denne måde forurenede pyrotekniske sats medfører en stærkt forhøjet risiko ved omgangen med dette fyrværkeri

Sikkerhedsstyrelsens fremadrettede arbejde

Med den nye viden efter katastrofen i Seest og i forlængelse af Kulegravningudvalgets anbefalinger implementerer Sikkerhedsstyrelsen nu en ny bekendtgørelse med krav til fyrværkeriartikler, der direkte bygger på kravene i de europæiske standarder. For raketters vedkommende med en begrænsning på kategori 2 i det europæiske system for fyrværkeri, beregnet til den almindelige forbruger.

Det vil sikre, at de største og farligste raketter og andre farlige fyrværkeriartikler ikke længere kan sælges på det danske marked. Bekendtgørelsen forventes implementeret i efteråret 2005 og vil således gælde allerede i næste fyrværkerisæson. Branchen blev den 30. maj 2005 informeret om at de skal indkøbe efter de nye krav, og at knaldfyrværkeri stadig ikke er tilladt.

Der vil være en overgangsordning, hvor det farligste fyrværkeri straks bliver forbudt at sælge, mens en mellemgruppe stadig kan sælges i en overgangsperiode på 2 sæsoner, kun såfremt artiklerne i denne gruppe kan verificeres at være sikre. Denne mellemgruppes forsvarlige anvendelse bliver derfor verificeret ved forsøg i Oksbøl af Sikkerhedsstyrelsen sammen med den enkelte importør for at sikre, at der ikke er raketter imellem, der reagerer uhensigtsmæssigt, f.eks. hvis en sortimentspose antændes. Verifikationsforsøgene startede den 6. juni 2005.

Særligt i forhold til problemet med den farlige sats, der kan give antændelse ved mekanisk påvirkning, tager Sikkerhedsstyrelsen nu yderligere følgende aktioner for at håndtere problemet med den sprængfarlige sats:

- Alle importører kontaktes igen for at identificere eventuelle raketter med den mistænkte mekanisme. Denne gang nævnes mere specifikt, hvad der karakteriserer mekanismen, herunder den kemiske sammensætning, og at det er forbudt at sælge disse raketter. Det sker i juni måned.
- Der følges op på ovenstående i forbindelse med afprøvningerne i Oksbøl, hvor samtlige godkendte fyrværkeriartikler i Danmark gennemgås og om nødvendigt testes. Alle større raketter, hvor denne eller tilsvarende mekanismer kan være anvendt, udtages til prøvning. Denne proces er i gang og ventes fuldført for så vidt angår de store raketter i løbet af sommeren.
- I forslaget til de nye konstruktionskrav er kravet om adskillelse af motor og styrepind for tunge raketter fjernet. Vægtgrænsen for nedfald, der er givet i EN 14035-27 er dog gældende af hensyn til sikkerheden for personer og ejendom. Dermed vil der i praksis ik-

ke være brug for mekanismen i raketter til det danske marked fremover. Disse krav ventes at træde i kraft i efteråret 2005.

- Endvidere forbydes den mistænkte mekanisme specifikt i bekendtgørelsesforslaget.
- Konklusionen notificeres til EU via RAPEX-systemet (Kommissionens system til hurtig udveksling af oplysninger om farlige produkter), så andre lande gøres opmærksom på konstruktionens farlighed.
- Endelig tages problemet op i standardiseringskomitéen (CEN/TC 212), så den fremtidige udgave af standarden for raketter kan tage højde for problemet.

Afslutningsvis skal det nævnes, at Sikkerhedsstyrelsen også implementerer en række andre forslag fra Kulegravningsudvalget bl.a. i forbindelse med bedre mærkning, krav til sporbarhed, øget kontrol, mere information til detailhandelen og forbrugerne og intensivning af det internationale samarbejde.